

Neme priče ljubljanske preteklosti:

Na Mestnem trgu

Slovečo graščino Erbergov v Dolu z njenimi sila razsežnimi priteklinami...

Toda kakor je videti, se je odločilo po vsej priliki vseh pet pravkar navedenih oseb kmalu potem za prodajo svoje lastnine...

Deželna deska bivše dežele Kranjske izprizuje, da sta bili vpisani vanjo dne 3. junija 1884 dve važni reči kateri se nanašata na graščinsko posestvo v Dolu...

Dne 9. septembra 1884 je bila vknjižena na podstavi notarske darilne pogodbe, datirane tri dni poprej, lastninska pravica do polovice, ki jo je posedoval Franc Povše...

Jožef Palme je obdržal graščinsko posestvo vs sredi leta 1900, dokler ga namreč ni kupil in njega po pogodbi z dne 13. in 20. julija Al-de baron Starfeld-Weltz...

Ze spredaj je bilo rečeno, da je prodal baron Jožef Kalasancij Erberg svojo ljubljansko hišo Ivanu Krstniku Aichholzerju...

Hiša je bila prepisana dne 5. marca 1836 na Ivanovega sina, t. j. Jožefa Aichholzerja, ki je prevzel že leta 1831. očetovo trgovino...

Za Aichholzerjevimi je postal hišni lastnik dne 31. maja 1863 Karel Holzer, trgovec s pcerijo, ki je med leti 1845. do 1850. zastopal

tovariše svoje stroke v splošnem trgovskem zastopništvu.

S kupno pogodbo z dne 7. marca 1873 si je pridobila hišo v last Štajerska eskomptna banka ter jo obdržala do dne 11. aprila 1887...

Vzgoja v vojni

Minister za narodno vzgojo Eksc. Carlo Biggini je dal o priliki svojega nedavnega bivanja v Budimpešti uredniku »Pester Lloyd« zanimivo izjavo o italijanski šoli in vzgoji v vojni...

Vojna je zajela to pot dejansko tudi šola, kajti sovražnik uničuje tudi šolska poslonja. Prvič je sedaj tudi šola, ki se udeležuje vojne s sodelovanjem mnogih učiteljev in diakov...

ženih mest. V večjih podeželskih središčih so bile osnovane posebne pomožne šole in podvojeno učni tečajji, tako da otroci niso ničesar zamudili.

Glede učiteljskega osebja lahko poudarim, da pouk niti najmanj ni trpel. Tudi zaradi zimskih počitnic je treba ugotoviti, da je bila obdelana vsa predpisana učna snov. Učitelji in učenci so napeli vse sile, da so predpisano snov predelali. O tem sem se osebno prepričal na številnih inspekcijah...

Perkova ilustracija „Martina Krpana“

Pred tednom smo v kulturnem pregledu priobčili podrobnejše poročilo o krasni bibliofilski izdaji Levstikovega »Martina Krpana« z ilustracijami mladega slikarja, notranjskega rojaka L. Perka...

knjige, saj smo z njo dobili tako izdajo »Martina Krpana«, da je res dostojna pomena in sile Levstikove izredno krepke proze...

Italijansko torpedno ketalu napačno sovražno vojno ladjo iz konvoja na Sredozemskem morju

V Italiji šola nima samo namena, da poučuje, temveč tudi da vzgoja. Ni golo naključje, da je zaradi tega po Ducejevi vojni dobilo ministarstvo, ki uravnava te stvari, naslov ministarstva za narodno vzgojo...

Vojna pomeni napon vseh sil, volja za zmago terja zvezo vseh duhov in tako se ta vojna izkazuje za veliko učiteljsko naroda. Ta vojna nas uči, da moramo doprinesti vse žrtve s pogumom. Mladina se uči iz izkušenj tega, kar sedaj doživljamo, da je življenje samo tedaj vredno žrtve...

V slogu tradicije italijanskih visokih šol je bilo vedno tudi to, da pomaga vojski s svojimi prostovoljci. Tudi v sedanjih vojni se je oglasilo na tisoče diakov, ki so ponudili svoje sile na razpolago Domovini...

Iz Hrvatske

Smrt nestorja dubrovnških gledaliških igralcev. V Dubrovniku je preminil v visoki starosti ugledni mešan in blagajnik dubrovnške občine v pokoju Ilija Nardelli...

Hrvatska član mednarodne pravne zbornice. Na pravkar zaključenem zasedanju mednarodne pravne zbornice na Visokih Tatrah sta bili sprejeti za člana Nezavisna država Hrvatska in Belgija.

Nov most čez Savo. Pri Medsavti so izročili svojemu namenu novi most čez Savo, ki skrajšuje vzvičanom pot za 30 km, ker do Podsuseca ni nobenega drugega mostu.

Gostovanje hrvatskega pevca v madžarskem radju. Znani radijski pevec Andrija Konec je dobil povabilo ob budimpeštanskega radia za gostovanje, ki bo trajalo mesec dni. G. Konec bo imel prvi koncert v Budimpešti 15. julija s spremljevanjem budimpeštanskega radijskega orkestra.

Nenadna smrt vzorne žene

Ribnica, 4. julija. Pretekli petek je bridko odjeknila po vsej dolini nepričakovana vest, da se je preselila v

večnost gospa Malči Srebotnjakova, pustivši tukaj žalujočega moža gospoda Ivana, daleč preko mejja ožje domovine poznanelega lesnega industrijca, ter ljubega sina Vaneta, abiturienta, v Beogradu izmenadeno hčerko Boženo, soprogo inž. Degena, v St. Rupertu sredi Savinjske doline pa svojega priletnega očeta Jurija Turka.

Pred 25 leti sta si zgradila lastno, skromno ognjišče, ki je zraslo nemalo po zaslugi pokojnice v lep in ponosen dom. Če kje, se je na njej uresničil rek, da podpira dobra žena tri ogle pri hiši. Gospodinjstvo, kmetija in otroci so bili na njeni brigi. Prav tako kakor ji ni bilo neznan knjigovodstvo in celo kupčijske posle je sklepala spretno, kadar je bil mož na potovanjih. Vse to je pa ni motilo, da bi vneto ne sodelovala pri raznih kulturnih prireditvah.

Vsa dolina se je zgmila v nedeljo za pogrebom predobre gospe kot viden dokaz, da si je v razmeroma kratkem času svojega bivanja v naši rešiti pridobila srca nas vseh. — Naj ji ne bo naša zemlja težja od domače!

Maksimalni cenik

Maksimalni cenik št. 9, ki velja po naredbi Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino od 10. aprila t. l. naprej, določa za mestno občino ljubljansko naslednje cene na drobno (z všteto trošarino):

- 1. Kruh iz enotne moke v kosih do 400 g 2.30 lire, v kosih od 400 do 1.000 g 2.20 lire; testenine iz enotne moke 3.90 lire za kg; enotna pšenčena moka 2.70 lire; enotna koruzna moka 2.20 lire; riž navadni 2.70 lire; fižol 6 lir za kg. 2. Jedilno olje (olivno) 14.70 lire za liter; surovo maslo 28.40 lire za kg; slanina soljena 19 lir za kg; mašč 17 lir za kg. 3. Kis, 4% vinski 6.35 lire za liter. 4. Mleko 2.50 lire za liter; kondenzirano mleko v dozah po 880 g 15.90 lire za dozo, v dozah po 385 g 7.55 lire za dozo. 5. Sladkor: sladkorna sipa 8.25 lire za kg, v kockah 8.35 lire. 6. Mehka drva, razžagana, franko skladišče trgovca v Ljubljani 33.60 lire za stot; mehki roblanci (žamanej), približno 1 m dolgi, franko mestno skladišče 40 lir za stot; trda razžagana drva 40 lir za stot; enotno mlč, ki vsebuje 23—27% kisline, 4.10 lire za kg.

Ant. Adamič:

Šola v predmestju

Spomini na leta pred potresom

Oče je gole prste med kratkimi odmorji tiščal pred usta, puhal vanje in nas pisano gledal. Pretegovale je registre, da so kar šklopotali na upornih vzmeteh in stopal je po pedalih sem ter tja, da je pokalo, kakor bi tri orehe. Morda si je s tem segrel noge? Toda mi smo morali lepo mirovati in grdo zmrzovati. Po evangeliju se je prikazal na priznici pridigar, ki nas je celo uro utrjeval v sveti veri. Še nekoliko bolj tresoč se od mraza kakor treba, sem prosil očeta, če bi smel domov. Nekako nerad se je pripognil, jaz pa sem hitro smuknil za njegovim hrbtom in mlitno pevcev s kora. Samo stran, ven iz cerkve in mraza ter domov za gorko peč!

grem v cerkev, se pa vsaj tolažim z zavestjo, da lahko odidem, kadar koli me je volja. Kako lahko mi je pri srcu ob tej misli! Prvi vtisi v mladostni dobi so odločilni za vse poznejše življenje. Vem, da bi nikdar ne mogel peti nove maše.

Neko hudo zimo smo dobili v župnišče duhovnika zamorca; dejali so, da je misijonar. Prav hudo je reveža zeblo. Vsa župnija je bila polna gorovice o svetem možu. Pravili so tudi, da so za čez noč znožili nanj velki kup odej, toda je svetega moža kljub volneni pezi še vedno zeblo, da se je tresel vso noč.

Za mašo, ki jo je bral v nedeljo, je bilo neznansko zanimanje. Vse je dirlo v božji hram, vsakteri ga je hotel videti, če že drugače ni, pa vsaj od daleč. Bil je pa samo beden črnc, ki je pobiral križem krazem po svetu milodare za svoje ljudi. Po litanijah se je povzpela na priznico ter blagoslovil zgnečeno in zijačasto množico. Potem se je pričelo darovanje. Vsakdo je hotel videti čudo iz obličja v obličje. Mnogiča je pritiskala ter rimla v ospredje ter pred oltar. Bilo je mnogo prerivanja, kajti zamorca-duhovnika videti in ga gledati iz oči v oči, je bilo za vsakogar veliko čudne. Prav dobro smo opazili s kora, da je cerkovnik že več potov odnesel poln krožnik denarja v zakristijo. Tudi bankovci so bili med drobižem. Oh, kako stokrat radi bi ga tudi mi šli gledat, pa nismo smeli s kora! Nismo smeli čudežu Afrike

pregledati v obraz, nismo se smeli čuditi njegovim zobem, ki so bili beli in vsilki ko »plančice« pri dominah! Ki so odhajali, so se spet vračali, da bi zamorca še enkrat pogledali. Mi tega nismo smeli, zato smo bili na vso moč potrti. Za to odpoved nam je pa bilo dano vsaj majhno zadoščenje. Ze prej, pri blagoslovu in velikem križu, ki ga je bil napravil črni misijonar s priznice in ko so se bili ljudje že dvignili s kolen, se je napravila sredi cerkve, onat nekako pod priznico, med gnečo majhna vrzel, prazen, okrogel prostor, ki se je hitro širil. Kaj je vendar bilo, da so se ljudje tako plahozemskali? Vsa naša pozornost se je mahoma esredotočila na tisti kolobar, ki se je še vedno širil in širil. Dolgo nismo mogli ničesar opaziti. Ko se je naposled gmota zredčila ter se je kolobar že bolj razširil, smo ugledali sredi njega—Bog pomagaj, nekaj popolnoma človeškega se je pripetilo nekemu v tej zatrapanosti in zadušljivi gneči, ki se v njej nihče ni mogel niti geniti, kaj šele, da bi jo o pravem času in z legnatjo popihal na prsto. Ondi spodaj so bile samo ženske in otroci. Božji hram se je bil v spodnji polovici že izpraznil, toda še vedno so prihajali k darovanju novi radovedneži.

Kmetiski, zastaven možakar je privlekel za roko skočnega fantička, ki je sukal oči na vse strani, samo ne predse. Moško sta prikorakala do srede cerkve; no in oče so se še o pravem času ognili, kar pa je bilo usodno za malega, ki mu je spodrsnilo, da je zletel po tleh. Brezbožneži smo se kar zvijali ter prihali. Sopranistinja, mali Liziki na oni strani so bile tedaj padle note iz rok, gospa al se je sukala na desno; nihče pa tudi črnih ni besede. To popolne nismo občutili nobenega mraza.

Ker smo stanovali tik cerkve — v pr-

vem nadstropju je bila tudi šola dvorazrednica — in je oče bil tudi v službi cerkve, se je sukalo vse naše življenje v glavnem okoli nje. Vse obrede smo poznali: do potankosti, v zvonikih in na koro smo bili kakor doma, samo pred glavni oltar in v zakristijo se nismo drznili. Starši so bili verni, posebno mati je bila pobožna. Pred vedno se smehljajočim župnikom se je oče globoko odkrival; tudi mati se mu je priklanjala. Vsi naši dnevi so bili najtesnejše povezani z duhovnimi, raznolikimi obredi, živeli smo takorekč cerkveno življenje. Oče je bil v veliki meri odvisen od župnišča, in trudil se je da gospodim izpolni vsako željo. Za eno stvar pa je bil trdovraten, nedostopen. Ključ našim neprestanim prošnjam, in tudi v župnišču bi radi videli, nam nikakor in pod nobenim pogojem ni dovolil, da bi pri maši ministrirali. Mati je samo vzdihovala, ugovarjala pa mu ni. Ko smo nekot spet sitnarili, je šel po palico. Ah, kako sem zavidal »šustarjevega Francijca« all pa Toneta Janežiča! Kako ponosno je osobito ta poslednji sukal na žici ponev žerjavice v divjem kolobarju. Živ ogenj je vzplamtel, naktar je ponev spustil v kadivnico ter jo snel z žice. Kako samozavestno se je sukal! Kaj bi dal, da bi smel tudi jaz v beli srcaji s čipkami in v rdečem križu pod baldahinom ob procesijah! Da bi se opajal v sladkem kadilu ali pa bi zvončkljal s srebrnimi, trojnim zvončki! Na veliki teden smo zavistno občali v velike, kakor možki podplat obreznate in debele, temnorjave kietpetce, s katerimi so naš nas visoko zvzvišen ministrantje med maševanjem šklopjajli.

Nič nam niso povedali, zakaj ne smemo ministrirati, pa saj bi staršev niti ne razumeli. Stoprav mnogo kasneje sem domel prepoved, ki je bila po pomenu goboka, žlahtna. Oče je z nami jedel in de-

il več ko skromen in vrh vsega težak in grenak kruh. Ni mu moglo preko srca, da bi še otroci trpeli, ko je že sam dovolj upognjen hodil po trnjevi poti tedanjega, vedno in povsod bolj zaničevanega ko spoštovanega šolmaštra in organista. Rajši je potrpel sam, da si ni otežil vesti še z našim trpljenjem. Rajši je molčal ko govornik. Kadar se je sukal okoli cerkve in župnišča, je bil majhen, prav neznan. Ko pa je stopil v šolo, se je kar prerodil. V družbi se je rad razmahnil. Govoril je počasi, preudarno ter s poudarkom. Kadar se je vračal domov, je bil visoko vzravnin in glavo je imel vedno polno načrtov. Ko pa je bil doma, se je nanj kakor zgrnilo, sešul se je vase in glava mu je kar zlezla na prsi. Zopet se je zatopil v molk. Nikoli in nikdar pa se ni pričel zvečal.

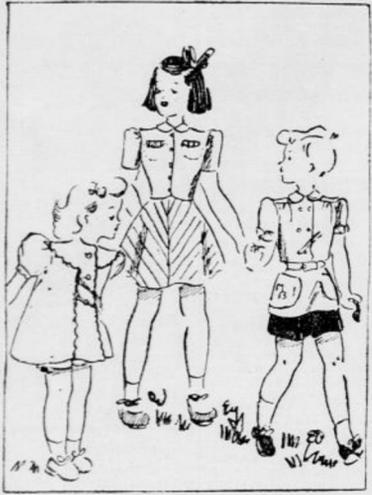
Kot malčku se mi je zdel, da sega do stropa. Kadar je bil zgovoren, smo ga prosili, naj nam pripoveduje storje. Najrajši nam je pripovedoval lovške in neke take se še dobro spominjam. Bila je iz dobe, ko je na Robu utepal mladeži abecedo v glavo.

»Sel sem po dolini, kar opazim v rebri lisjaka, ognjeno rdečega s črnimi prameni, ki ti sedi na zadnjih nogah kakor pes in me gleda. Snamem pihalnik, pomertm, sprožim: Bumf! Ko se razkadi — kaj vidim? Lisjaka, ki še vedno mirno sedi kakor kužek in se mi prezirljivo reži. Urno spet nasujem smodnika, šiber, dobro požokam in zabijem s papirjem, prislonim palico ob se in natakem vžigalno kaplico. Rebumf! Ko se razžene dim, cedi ta onega še zmerom na istem kraju pa se mi široko reži... Nabašem z vsem, kar sem še imel in spet naravnost vanj! šmenta, strah se ne premakne, temveč mi gobec široko odpre pa zalaja. Ucvrl sem jo v vas po novo zalogo pšena in kadila. Ko se vracam in

MODA IN DOM

Za naše male

Iz starega maminega predpasnika smo napravili mali Ančki kratke igralne hlačke z naramnicami. Ker Ančka še nima dveh let, je ostalo še toliko blaga, da ji napravimo še haljico s kratkimi rokavi, ki jo okrasimo s kontrastno obrobnimi zobčki. Če mora mamica naglo v mesto, obleče Ančki kar čez hlačke haljico in pe-lje dekletce s seboj, ne da bi zamujala čas (1. skica). Liziki pa je mamica »kombinirala« obliko iz dveh različnih kosov blaga kakor za veliko gospodično. K tesnemu životku je prišla prgasto krilce in je s prgastim tvorivom okrasila tudi ovratnik in žepke (2. skica). Sestrici je postala poletna oblečka prekратka. Iz te

oblečke je praktična mamica napravila dolgo poletno bluzo za brata. Bluzo je podobna kazakom, kakor jih nosijo odrasli gospodje, okrasimo jo z barvastim izvezenim monogramom (3. skica).

Med desetim in štirinajstim letom

Med desetim in štirinajstim letom se deklica počasi prebujata iz otroka v gospodično. Tudi njena nečimrnost prihaja prav počasi na dan — zdaj so dekletcu že vse modernosti žepi, kakor jih nosi mamica na svojih oblekah, in bi rado imelo podobne žepke na novem krilu. Črno-belo karizato krilo z naramnicami, ki ga vidite na naši

skici, ima zaradi tega ljubke moderne žepke. Deklica bo nosila h krilcu bele in rdeče bluzice. Iz treh različnih ostankov blaga pa lahko isti mali gospodični napravimo cel »komplet« iz krilca, telovnika

in bolera. Našivi na boleru so iz istega blaga kakor krilo, krilo pa okrasimo z našivi iz tvoriva, ki nam je služilo za bolero. Zelo posrečena barvna sestava je svetlosivo krilce z rdečim telovnikom in temnomodrim bolerom.

Sodobna kuhinja

Grahova pašteta. ¼ kg pretlačene graha premešajte z dvema trdo kuhanima jajcema, dodajte tej mešanici 2 jedlini žlici kakršne koli maslobe (lahko tudi olja), 2 sesekljani slani sardelci, nekoliko popra, česna, nasekljane čebule in kapern. Dobro premešano zmes okrasite na pladnju z listki peteršilja in ozirajte.

Nadevano korenje. Lepo veliko korenje očistite, operite in izdoblite. Iz raznih ostankov mesa ali suhih gob in čebule, peteršilja in drobtin napravite nadev in z njim napolnite korenje. Nadevano korenje dajte na mast, na katero ste vrgle tudi nekaj nasekljanega peteršilja. Hkratu z nadevanim korenjem dušite na masti tudi izdobljeno meso od korenja. Na koncu dodajte še malo vode, v kateri ste razteple nekaj moke, in pustite še vse skupaj zavreti. Preden servirate, začinite jed z limonovim sokom.

Zakaj? = Zato!

Pomenek o smotrnosti pri živalih

Če opazujemo živali, njihovo telesno obliko ali način življenja, se skoraj nehoti vprašujemo, zakaj so take in zakaj tako ravnajo. Navadno imajo ta vprašanja svoj povod v razliki s človekovim telesom in njegovim življenjem in ravnanjem v enakih ali podobnih prilikah. Često je odgovor lahek in leži tako rekoč na dlani, včasih pa je težje dobiti pojasnilo ali pa ga sploh ne moremo dati. Temu je vzrok to, ker človek navadno presoja ravnanje živali s svojega, človekovega stališča, ne pa s stališča dotične živali. Teško pa je zamisliti se v položaj živali in v njeno umstveno stopnjo, često že zaradi tega ne, ker ne poznamo dovolj življenja dotične živali. Tako se nam zdi ravnanje kake živali pametno, drugič neumno. Vendar je nemara v obeh primerih ravnanje ustrežno namenu, ki naj ga žival doseže. Če vrabci zbeže v gosto grmičevje, kadar zagledajo skobca, se nam zdi to pametno celo preudarno; neumno in brez preudar-ka pa se nam zdi, če živina sili v goreči hlev. In vendar ravnajo tako vrabci kakor živina enako: hočejo tja, kjer so bili po dosedanjih izkušnjah najbolj na varnem. Skrb za ohranitev svojega življenja in skrb za potomstvo sta ona dva momenta, ki določata v največ primerih ne samo ravnanje živali, marveč tudi v zvezi z načinom prehrane tudi telesno obliko živali.

Za ohranitev lastnega življenja sta potrebni dovoljna prehrana in osebna varnost.

Zajec ne beži pred lisico zaradi bojazljivosti, ampak zato, da si otme življenje, in lisica ga zalezuje prav iz istega vzroka. Če je sita in nima oskrbovati s hrano mladicev, raje leži in počiva na varnem, ka-

kor da bi se trudila z zalezovanjem in preganjanjem ter se celo izpostavljala nevarnostim za življenje. Zdi se, da nobena žival ne mori iz gole krvočnosti, ampak le za potrebo, tudi one, ki si nabirajo zaloge, kajti kadar žive iz zaloge, ne more ali na morš manj, kakor bi morale brez zaloge. Požretnosti v smislu slabe lastnosti nekaterih ljudi pri živalih ne poznamo. Ko se žival nasiti, neha jesti. Je nekaj živali, ki so v tem pogledu izjemne, pa so le navidezne. Kače n. pr. bi bile po človeškem pojmovanju požrešne, ker je njihov enkratni obrok često ogromen v primeri z velikostjo njihovega trupla. Toda če porazdelimo ta obrok na čas, za kateri jim zadostuje, o požretnosti ne moremo govoriti. O ribah tudi pripovedujejo ribiči, kako so nekatere požrešne. Z ribo v žrelu še pograbijo sulec za vado. To je verjetno, pa tudi razločljivo, kajti sulec še ni sit, če ima ribo šele v žrelu; nima je še v želodcu, zato še vedno občuti lakoto. Krt pojé menda toliko na dan, kolikor tehta sam. To bi bila po človeški meri posebno velika požretnost. Ako pa preudarimo kako težko delo opravlja, ko koplje in ríle v zemlji, bomo uvideli, da toliko potrebuje in da ne pojé nič odveč ter zasluži »dodatno živilsko nakaznico«. Če krtka oderemo, ne najdemo na njem nič tolišče, pač pa izredno močne mišice, ki so mu za njegovo težko delo neobhodno potrebne. Nekoliko drugačna je seveda zadeva pri pitovnih živalih; toda tu je nezmernosti v jedi vrh človek, ne pa žival sama.

Če kaka žival ne ravna tako, kakor bi ravnal človek v njenem položaju, smo kaj hitro s sodbo go-

Češnja pod spomladanskim dežjem

(iz japonščine.)

Izumo in Takia sta se seznanila v starem vrtu. Prvič sta se srečala pod razcveteno češnjo in vnela sta se drug za drugega.

Izumo, ki je pisal stihe, ji je zasepetal: »Ha-na va sakuragi... Nad vsemi cvetkami je češnja...« In namesto, da bi ponovil ostali del pregovora, je po svoje nadaljeval: »... in radost srca, smehljaj lepih žensk!«

Milina njegovih besed je Takio očarala. Sestala sta se vsak dan in njuna ljubezen je zmeraj močnejše gorela. Toda kakor tudi po spomladanskem nebu plovejo oblaki čeprav jasni, tako je tudi za nju prišel neveseli dan.

Takia je bila zelo lepa, kar preveč. Kdor jo je videl, se je zaljubil vanjo vsi mladeniči so ji dvorili. Na vseh prireditvah je bila sre-dišče zanimanja. Nekega večera so na vrtu, ki je bil ves okrašen s slikovitimi lampiončki, plesali z oboje najbolj mladeniči. Izumo ni bil med povabljenci. Na prireditvi so ga v pozni noči privedli prijatelji in je zagledal Takio. Svojo Takio, ki jo je tako ljubil, naslonjeno na ograjo terase, ki je gledala proti jezeru, ob strani drugega. Mesec se je, rdeč in velik, pšvkar zajadral po dehtečnem nebu in se ogledoval v temnomodrih vodah. Črtajko zlato prago na gladini.

Takia je stala blizu svetilke. zato jo je Izumo dobro videl. V njegovem sreju je zavladal

zmaž ljubosumnosti in ne da bi rekel kaj, je začel piti riževo žganje. Najprej je postal zalosten, nato vesel in tedaj je začel divje ple-sati.

Kmalu potem je odšel s črnolasko lepih oči na sprehod po ulicah močnejših senc. A videla ga je Takia. Bila je presenečena in jezna. Ni mogla verjeti svojim očem. Raz-dražena je zapustila pis.

Naslednjega dne je ni bilo na sestanek. Izumo, ki se je pripravljval, da ji bo strogo očital, se je še bolj razsrdil. Niti pomislil ni, da bi bil tudi sam storil kaj, kar bi moglo ujeziti Takio.

Poslal ji je žaljivo pismo in je sestavil stihe, ki so šibali žene in njihovo nezvestobo.

Takia ni odgovorila. Cutila je, da je bila njena ljubezen užaljena. In nekega dne se je odzvala vabilu mladega častilca ki ji je napovedal sestanek prav v starem vrtu pri češnji.

Toda, ko je dospela na kraj sestanka, se ji je zazdelo, da je oskrnila ljubezen, ki jo je še zmeraj hranila do nevhvaležnega Izuma. In je zbežala... ter se je znašla nekaj korakov stran, ob svojem starem zaljubljenju.

Izumo jo je jezno premeril. Potem pa se je priklonil, nasmehnil in dejal da bi morale biti žene bolj odkritosrčne.

Spravljivo sta se drug drugemu nasmehnila in si vnovič prislega večno ljubezen.

»Potlej,« je dejal pesnik. »najina ljubezen je bila podobna češnji, ki jo omoči spomladanski dež. Napadla jo je nevihta, toda orošeni cvetovi niso odpadli: zdaj so še lepši!«

tovi, da je neumna. Toda ne pomislimo, da ravna človek, če ima čas za to, po preudarku in po presoji razmer, žival pa iz izkušnje, ki je često podedovana, pa nastala v dru-gačnih krajih.

O konjih, ki imajo v sebi nekaj arabske krvi, trdijo, da razbrcajo vodo, preden jo pijejo. S tem vodo na prostem navadno skalijo, kar se nam ne zdi pametno početje. Če pa vidimo, da kopljejo z nogo tudi takrat, če imajo pred seboj vedrce z vodo, nam pride nemara v misel, da mora to ravnanje vendar le imeti drug pomen, kakor kaliti si vodo. In če si razložimo pojav tako, da so predniki teh konj v topilih pokrajinah s koptom odstranjevali zgorjelo, zgreto plast vode v mlakah in tako prišli do hladnejše pijače in da so naši konji to navado podedovali, bomo morali reči, da delajo prav in smotrno.

Pri takih in podobnih razlagah pa ne gre za to, da se ustreže logiki, ampak morajo biti podprte z dejstvi iz resničnega življenja ali s posebnostmi v zgradbi telesa dotične živali. Včasih so razlage na prvi pogled kaj verjetne in zadovoljive, toda slone na napačnih podstavkih in so zato napačne ali vsaj samovoljne. Tako je na primer odgovor na vprašanje, zakaj ima štorčja dolge krake, takoj pri roki: zato, da more brodirati po globoki vodi. V tem odgovoru je očitveno zamenjan vzrok s posledico. Pa tudi obrnjena trditve, da ima zato dolge krake, ker brodi po globinah, za onega, ki pozna življenje štorčje, ne more veljati, dasi je videti prepričevalna. Kdor namreč opazuje štorčje, ve, da ne brodi po globoki vodi, ampak se drži plitvin ki v njih doseže s kljunom dno, še raje pa se drži travnikov, če mogoče, močvirnih, kjer lovi žabe, miši, polže in črve, ki so ji najljubša hrana. Ako lovi v vodi, nikoli ne vtika glave v vodo, ampak samo kljun, da zgrabi z njim plen. Često pa tudi mirno stojič preži na plen, kdaj ji pripilava v dosegiljivo bližino. Če si predstavljamo na plen prežečo ali za plenom stikajočo žival v vodi, nam postane umevno, da je zanjo tem bolje, čim više ima oči nad vodno gladino: vidni krog v vodi je omejen zaradi odbijanja vseh onih svetlobnih žarkov, ki padajo na gladino jako poševno. Čim bolj pa je oddaljeno oko od vodne gladine, tem večji je vidni krog, tem več vode more obenem prezreti. Pa tudi na kopnem je obzorje večje, s čim večje višine gledamo, zlasti v oziru na vidljivo živali, ki jih pri poševnem pogledu more prikriti očem že nizko rastlinje ali druge vzpetine.

Ali se nam ne vsiljuje misel, da je vzrok visoki zgradbi telesa baš ta okolnost, ki je v službi prehrane večjega pomena kakor pa brodenje po globoki vodi?

Iztegovanje v višino za obširnejšim raz-gledom je dalo prvi pogon za rast v višino, ki se da najbolj štedljivo izvesti s podajš-anjem nog. V zvezi s podajšanjem nog je seveda tudi podajšanje vratu, odnosno kljuna, da se ne onemogoči pobiranje plena s tal. Če gre za to, da je oko kar moč visoko od tal, se nam pa zdi neumljivo, zakaj štorčje pri iskanju plena ali na preži nima vratu iztegnjenega v vis, ampak je vrat dvojno usločen. Vzrok za to najdemo takoj, če gledamo, kako štorčja pobira živali, med katerimi so mnoge jako urne. Treba je vrat sprožiti kakor vzmet in urno vsesati, da miš ne skoči v luknjo, kača ne igrine v šaro ali žaba ne odskoči in riba ne smukne iz nevarnega okrožja. Ta-kega urnega udarca pa bi iztegnjeni vrat ne mogel opraviti, ampak le ukričljen, kjer obenem delujejo vse njegove mišice. Morebiti bi mogli reči, da je pri štorčji iskanje hrane posredni vzrok za rast v višino, v tem ko je pri drugih živalih na primer pri žirafi neposreden. Žirafa omo-gočajo visoke noge in dolgi vrat, da more doseči listje na visokovejatih akacijah, štorčji pa pomagajo, da laže najde žabe, miši in druge praitane živali. Štorčji za-dostuje, ker ima dolg kljun, primeroma krajši vrat za dosego hrane, žirafa pa, ki ne more imeti predolgega gobca, mora imeti dovolj dolg vrat, da doseže vsaj spod-nje veje akacij, ki so 5 do 6 m od tal.

S tako podajšavo vratu pri žirafi je na-stal nedostatek, da žirafa pri navadnih sto-ji z gobcem ne doseže tal. Vemo, da mora močno razkreti prednje noge, kadar hoče piti. Ta nedostatek pa je prav ma'enkosten, kajti žirafa redko pijejo, pasejo pa se po tleh nikoli. Najbližji sorodnik žirafe, srednjeafriški okapi ki živi v pragodizih in se hrani z listjem in trstjem grmovja, nima dolgega vratu in vobče ni visoko zgrajen. Ker je po ustroju telesa videti prvotnejši nego žirafa, smemo sklepati, da je žirafa res le zaradi načina prehrane tako visoka. Žirafa in okapi tvorita žival-sko družino »giraffidae«. Posebnosti te družine so med drugim kratki rogovi, ki jih je pri žirafi lahko tudi pet; parklja sta le po dva. obstranski krpovstov, ka-kor jih imajo drugi prežvekalci iz izjemo velblodov, ni. Z velblodi imata žirafa in okapi tudi skupno lastnost, da kljusata, in to je nemara tudi vzrok da te živali ne znajo plavati, kar je pri sesačih precej redko. S. B.

VEGETARIJANEC

»Jaz sem postal vegetarijanec zato, ker smatram pobijanje nedolžnih živali za greh.«

»Kaj mislite, da to ni greh, če jim odjedate živež?«

PRAVI KROKAR

Ondan se je držal gospod Vinorad kan-delabra: kolcalo se mu je, in od je mo-droval.

»To je grožno! Jaz se sploh več ne spoznam, Prodčerajskim sem prišel domov večraj zjutraj, večraj sem prišel domov še-le danes in zdej ne vem, ali ne pridem fu-turi domov šele po-jutrnjim...«

ZMOTA

Ferenc Kormendi:

Roman

»Popoldne sem brskala po svojih starih rečeh in tole mi je prišlo v roke, poglej!« In pokazala je Janku staro fotografijo: predstavljala je sliko vrta za vilo, Ana in Janka, — kako se šegavo sklanjata drug k drugemu, na obrazih imata nekaj komični otroški nasmešek, kakor da se posmehujeta. V zabrisanem ozadju stoji v slabi drži Agica. Teško je prepoznati njen obraz, ko se z nekam sklonjeno glavo odvraca od objektiv. »Se spominjaš?« je vprašala Ana, »to sliko je posnel Andrej s svojim prvim fotografskim aparatom. Mislim, da je bil to njegov glavni odvraca od objektiv.« »Se spominjaš?« je vprašala Ana, »to sliko je posnel Andrej s svojim prvim fotografskim aparatom. Mislim, da je bil to njegov glavni odvraca od objektiv.« »Se spominjaš?« je vprašala Ana, »to sliko je posnel Andrej s svojim prvim fotografskim aparatom. Mislim, da je bil to njegov glavni odvraca od objektiv.«

Janko se je dobro počutil v Anini bližini, bolje nego v zadnjih letih, kadar je bil pri njih v veliki družbi. Morda zaradi tega, ker so bili sami štirje, kakor nekoč zdavnaj, morda zaradi tega, ker so gatae našli pravi ton, ki so ga bili dolgotrajna oddaljenost, čas in različna usoda izbrisali iz njihovih medsebojnih stikov.

Janko ni smatral Aninega povabila za resnejše in bolj obvezno od običajne vljudnostne fraze. Zato se je začudil, ko mu je naslednji teden Ana telefonirala in ga povabila k večerji. Spet so bili sami štirje, toda tega večera so bili že nekam bolj prisiljeni in brezbarvni kakor prvič tisti popoldan. Zaman je vse, je razmišljal Janko, spominov ne ogreješ.

Očitno je tudi Andreja dolgočasila ta večerja v štirih. Agica je bila videti utrujena, edino Ana je bila sveža, dobre volje pri svojem neizčrpnem vzburjanju blaženih spominov. Prihodnji teden je Ana spet povabila Janko in kasneje ga je povabila še nekajkrat zapovrstjo. Očitajoče mu je rekla, da nikakor ni v redu, da mu vedno ona telefonira in ga vabi. Morda ga moti, morda ne prihaja rad k njej in ako ni tako, zakaj se potem nikoli ne domisli, da bi se sam oglasil in vprašal: »Ti, Ana, kaj delaš danes popoldne: ako hočeš, se bova za kako urico malce porazgovorila. Ali lahko pridem k tebi?« Janko je odvrnil, da bi že zdavnaj rad storil, a se je bal, da ne bi motil. Ana je nestrno ugovarjala. »Govoríš neumnosti,« mu je dejala, »ako tako misliš, potem te tudi jaz ne bom več vabila, očitno se dolgočasiš pri meni in došel si hodil sem le iz gole vljudnosti!« Toda precej nato sta se zmenila za nov se-stanek.

Janko se je sprva čutil, ni mogel razumeti dekleta. Kakšna občutljivost ali kaka muha je popadla Ano, da se po dolgih letih tihega odtujenja tako nena-dajano zdaj oprijemlje obnovljenega prijateljstva in ga hoče tako pogosto vi-deči? Toda kasneje se mu je zdelo do-cela naravno, da se Ana, kakor sploh večina ljudi, rada vrača k starim ljudem in starim spominom. Ana tudi sama ni vedela, kaj se v teh tednih bliža svojemu koncu, do tistega trenutka, ko je stala z Jankom iz oči v oči: v sobi, v samoti. Nenadejano ji je ozarila misli čudna ra-dost, nenavadna, sladka slabost se ji je razlila po telesu. O Bog, je pomislila v čisti, veliki razsvetljenosti, za Boga, tako dolgo sva torej morala čakati? Potem je stopila bliže k Janku in mu tiho, vznemirjeno rekla: »Ljubim te!«

Ko sta Ana in Janko odšla, sta rodi-telja Waltrova ostala zvečer doma. Na-posled je prišlo do tega! In prav je, da je prišlo tako. Dolžna sta hvalo Bogu in dobri usodi. In moliti morata, da bi bila otroka srečna. In...

Molče sta se spogledala in oba sta ta trenutek mislila na to, da se je Ana na-posled poročila: ostala je še ena skrb: Agica.

Anino dekliško življenje je bilo srečno, kakor je lahko srečno življenje cvetice, obsijane z mirno sončno svetlobo. Vzdušje v domači hiši je izžarevalo to dobro sončno luč in Ana ni mogla vedeti, kakšno vztrajno prizadevanje usmerja moč in toploto te luči, pretkane s skrbjo in zvitostjo staršev. »V svojih otroških letih sem bila srečna,« je pripovedovala Janku na poročnem potova-nju, »pa tudi zdaj sem srečna, toda do-cela drugače sem zdaj srečna, šele zdaj sem v resnici srečna, to je prava sreča!« To je Ana čutila tudi potem, ko se je vrnila domov, ko se je začelo novo živ-ljenje ob Janku, začelo pa se je tako, da je ostajala dolge ure sama doma, čakaje na Jankov prihod. Zdej je vedela, zakaj je srečna, in v urah, ko je bila sama, si je stokrat in tisočkrat ponav-ljala, da je srečna. Dolge popoldneve je presedela v svoji sobi ter razmišljala o minulih letih in o teh, ki bodo še prišla: sleherna misel jo je vodila k Janku.

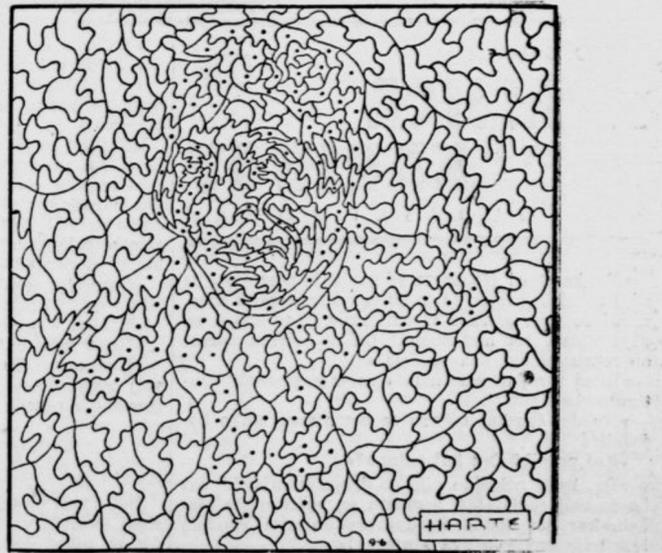
Cutila je, da je edina čudna stvar to, da se je šele zdaj domislila edinega in pravega smisla svojega življenja, tega, da ljubi Janka. Ni dvoma, da ga tedaj, ko ga je Andrej slučajno privedel na njen rojstni dan, da ga tedaj še ni ljubila. A že tedaj se je nekaj pričelo: pričelo se je to, kar je moralo najprej dolgo dozorevati. Dozorevanje, ki se je nemara pričelo že tistega dne, ko sta si prvič stala iz oči v oči, v tisti davni otroški dobi, pred dvajsetimi leti. Bože, kaj vse se je prigodilo od tistega dne! A vse se je prigodilo edinole zato, da bi se na tak način končalo. Dobro se spominja tistega davnega dne: spominja se čudno simpatičnega in vendar nezapljiv-ga občutka, s katerim je sprejela tega slabo oblečenega dekča, ki ga je tudi takrat privedel Andrej domov. Spominja se svojega lastnega radovednega in pla-hega glasu, s katerim je vprašala: »Kdo pa je to?« In spominja se ponosnega odgovora: »To je moj prijatelj!« Kasne-je prišla tudi mati in vprašala: »To je ta Fülöp?« Zanj, za Ano je bil ta Fülöp že tedaj Jeni in Jeniček, ki se je ravno tako hitro otrešel prisiljenosti v govoru in vedenju, kakor je bil plašen in prisil-jen v prvi pol uri. Janko se je igral z njimi in se bolj zanimal za dekletki kakor ostali Andrejevi prijatelji: pripovedoval jima je in počenjal burke, podil se je z njima, smeli sta ga pretepati, a jima je tudi vračal udarce. Nikoli nista potrebo-vali igračk, punčk, ako sta se lahko igrali z Jenijem.

Takrat se je to pričelo. Začelo se je tako, da je skrbela za Jenijeve južine, da bi dobil mnogo dobrih reči, ker je bila izvedela, da pri njih doma Janko nikoli ne dobi toliko in ne tako dobrih stvari, ker je siromašen deček. In Jeni je znal sesti k njej v otroški sobi ter ji pripo-vedovati o vsem tem, o čemer je tako malo kdaj kaj slišala od drugih, ali pa sploh ničesar ne. O tem, da je vojna, da je videti na ulicah ranjene vojake in ruske ujetnike. O tem, kako revni ljudje po cele ure stojijo v dolgih vrstah pred trgovinami z živili. O tem, kako dolgo se moraš učiti v gimnaziji in da so stariši sklenili, da mora postati advokat, ker ima ta poklic boljše bodočnost kakor profesura. Govorila sta z Jenijem o vsem mogočem, kar je na svetu in brez česar je vsak domači dogodek pust in dolgo-časen. Morda se je takrat to začelo.

KAJ VEM? KAJ ZNAM?

- 305. Kdo je varoval zlato jabolko Her-perid?
- 306. Kdo je bil najznamenitejši laž-nivec?
- 307. Kdo je napisal opero »Wiljem Tell«?

- 308. Poznate tega moža? (slika)
- Iz te čudne slike ga boste znali bržko-ne pravilno »izluščiti«. Toda kako mu je ime?

- Rešitev nalog 3. t. m.: 301. Patina je oksidirana površina zla-sti na bronu in bakru.
- 302. V bitki pri Kaneji je 216. pred na-šim štetjem zmagal Hanibaj nad Rimljani.
- 303. Salupa je ladijski čoln ali tudi eno-jamborni obalni čoln.
- 304. Križanka. Vodoravno: 1. karabinka, 8. Una,

- 9. bol, 10. Ga(lij), 11. oko, 13. Ter(ur), 14. in, 15. je, 17. ave, 20. kos, 21. reik, 23. rž, 24. kri, 26. sl, 27. tr. (tranzitivno), 28. da, 29. slaščičar.
- Navpično: 1. kuga, 2. ana, 3. Ra-(dij), 4. bik, 5. N. B. (nota bene), 6. kot, 7. Aleš, 11. ona, 12. oje, 16. Lož, 19. ves, 20. kras, 22. klor, 24. krš, 25. idi, 27. Ta-(ntal).

Spodnje Štajersko

Mladinske tekme v Mariboru. »Tagespost« prinaša poročilo iz Maribora, da je mesto od srede okrašeno z zastavami in da je v njem zbrana mladina iz vsega Štajerskega. Na sportnih prostorih, na streliških in na Mariborskem otoku merijo fantje in dekleta svoje moči. V petek zvečer je mladina iz Maribora priredila za svoje goste v dvorani Heimatbunda vesel večer.

Tečaj za vodje knjižnic. Konec junija so na nekem gradu blizu Gradca priredili tečaj za knjižničarje v spodnještajerskih okoliših Mariboru, Ptuj in Ljutomeru. Iz poročila vodje knjižnic v Gradcu je razvidno, da je bilo od februarja lanskega leta ustanovljenih na Spodnjem Štajerskem 225 knjižnic. Reorganizirane pa so bile knjižnice v Mariboru, Celju in Ptuj. Pred povratkom na domove so udeleženci tečaja obiskali Roseggerjevo razstavo.

V Sv. Marku niže Ptuja je bila nedavno v šoli oddaja za radio. Na sporedu je bil pouk zgodovine v 5. razredu ljudske šole, skupina deklet pa je izvajala pesmi. Sklepní sestanek učitelstva. Dne 30. junija je bil za mariborsko mestno okrožje sklepní sestanek učitelstva. Na sestanku so govorili Hutter, Kröning in Petz, ki se je zahvalil vsem tovarišem in tovarišicam za njihovo vztrajnost pri pouku, še posebno pa tistim, ki bi zaradi starosti že lahko šli v pokoj, pa še vedno zavzemajo svoja mesta.

Počaseni in nagradjeni delavel. Pred kratkim so v Petrovčah pri Celju imeli v keramični tovarni lepo slavo: počastili in nagradili so 24 delavcev, ki so imeli delovne jubileje. Obratovodja inž. Körbitz je nagovoril slavljence in častne goste, se delavcem zahvalil za sodelovanje, potem jim je pa izročil diplome in častna darila. Vsa jubilarja je dobil tudi šopek cvetlic. Otroška skupina iz Petrovč je pela pesem.

Poklično izobraževanje kmetov. Dne 2. julija je bila otvoritev izobraževalnega tečaja za kmete v Trbovljah, ki se ga je udeležilo nad sto kmečkih mladenčev in mladenk in okoli 150 kmetov. Na sestanku so razložili namen tečaja in poudarili potrebo, da se kmečka mladina seznaní z vsemi kmečkimi deli, s stroji in drugim tehničnimi pripomočki, ki so na razpolago kmetijstvu.

Roseggerjeva proslava v Rušah. Kakor v mnogih drugih krajih, so tudi v Rušah imeli Roseggerjevo spominsko uro. Fritz Noggler je imel predavanje, trije pevski zbori pa so izvajali pesmi.

Novi grobovi. V Celju je umrl sprevodnik državnih železnic Anton Goleš. Dočakal je starost 44 let. V izvrševanju svoje službe je padel pomožni carinski asistent Herman Roll. Mariborski dnevnik objavlja nadalje osmrtnice podpolkovnika Valterja Scheichenbauerja iz Ptuja, ki je padel na vzhodni fronti, grenadirja Karla Kovačiča iz Maribora, ki je podlegel hudim ranam in desetnika Vlada Kramerja iz Celja, ki je bil prej tehnik v tekstilni tovarni »Metka«. — V Laškem sta umrli 82-letni Florijan Pečnik in 4 mesece stari Ferdinand Jakopič. Nadalje je umrla 59-letna Terezija Rednakova iz okolice Dobrne. V Celju so umrli 66-letna Josipina Pospihalova, 51-letna Marija Mayerjeva, rojena Turkova in enoletna Doroteja Stabejeva. V Sv. Ivanu pri Dobrni je umrl 37-letni Franc Videmšek. V Železnem pri Veliki Pirešici pa 56-letna Terezija Cviklova. V Mariboru je umrla 67-letna zasebnica Fani Podjedova. Njeno truplo so pripeljali v Krško. V Moškanjcih je umrl najstarejši tamošnji posestnik Mihael Lah. Dočakal je častljivo starost 94 let.

Zlata poroka. V St. Lenartu pri Brezicah sta praznovala zlato poroko nadučitelj v pokojni Jožef Perc in njegova so-

proga Marija roj. Hutter. Nadučitelj Perc je dolga leta služboval v Kočevju in je bil znan kot sodelavec pri »Gottscheer Zeltung« in kot zbiralec starih pesmi in občajev.

Popoka. V Ptuj sta se poročila Ludvik Dinhofer in Marija Klanjškova, oba iz Ptuja.

Radio Ljubljana

TOREK, 6. JULIJA 1943-XXI.

7.30: Pesmi in napravi. 8.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 12.20: Plošče. 12.30: Poročila v slovensčini. 12.45: Italijanska glasba v narečju. 13.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 13.10: Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovensčini. 13.12: Klasični orkester vodi dirigent Manno. 14.00: Poročila v italijansčini. 14.10: Koncert Radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Šijanec. — Pisana glasba. 15.00: Poročila v slovensčini. 17.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 17.10: Pet minut gospoda X. 17.15: Plošče »La Voce del Padrone — Columbia«. 19.30: Poročila v slovensčini. 19.45: Politični komentar v slovensčini. 20.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 20.20: Pripombe k dogodkom. 20.40: Izvor pesmi italijanskih dežel. 21.10: Orkester pesmi vodi dirigent Agelini. 21.40: Predavanje v slovensčini. 21.50: Romantični Dunaj. — Orkester vodi dirigent Petralia. 22.15: Klasični orkester vodi dirigent Manno. 22.45: Poročila v italijansčini.

Umrl nam je naš ljubljani soprog, dobri oče, stari oče in tast, gospod

PETRIČ IVAN

preglednik fin. kontrole v pokojni v 75. letu starosti.

Pogreb dragega pokojnika bo v torek, dne 6. julija 1943 ob 3. uri popoldne z žal — kapelice sv. Krištofa — na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, Stožice, 4. VII. 1943.

Globoko žalujejo:
ANTONIJA, soproga; JANA, JUSTI, MILA, hčerke — in ostalo sorodstvo

NEDICA

se je preselila med nebeške kralice.

K preranemu grobu ju bomo spremlili v torek, dne 6. julija 1943 ob 1/3. uri popoldne z žal — kapelice sv. Jakoba — k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 3. julija 1943.

Globoko žalujejo:
SUŠNIK PAVEL in MIRA, starši; TATJANA, BREDA, sestrici

V 90. letu svoje starosti je danes dokončal svoje življenje

MARKO BURGER

65 let usnarj in posestnik, dolgoletni načelnik trga Ribnice, zadnji »kapišon«

Pogreb bo v torek 6. julija 1943 ob 1/9. uri zjutraj v Ribnici.

Ribnica, 4. julija 1943.

Žalujoča rodbina

MALI OGLASI

Kdor sbe stuzbo plača na vsako besedo L. — 30, za drk in prov. takso — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 2. — Najmanjši iznos za te oglase je L. 7. — Za šentive in dopisovanja je plačati za vsako besedo L. 1. — za vse druge oglase L. — 60, za dajanje naslova ali šifro L. 3. — Najmanjši iznos za te oglase je L. 10. —

Hišni posli
dobijo službo

Sprejme se takoj pridna in poštena služkinja, ki je tudi pomoč v gostilni. Poizvedbe: Poljanska cesta 68. 11295-1a

Postrežnico, sprejemem takoj za popoldne od 13.30 do 15.30. Naslov v ogl. odd. Jutra. 11279-1a

Vajenci/ke za klesarstvo in vodovod se sprejme proti takojšnji plači. Naslov v vsaki post. Jutra. 11044-44

Prodaj Moško zapestno uro znamke Marion prodam za 1500 lir. Naslov v ogl. odd. Jutra. 11284-6

Žgano apno, prvotno, vsako množino, dobavljiva, lahko tkolj po naročilu, apnenica E. Vodičan, P. Dobropolje, ali Fr. Vodlan, Ljubljana, Costova 8. 11286-6

Vinski stekleni servis, 6 vrst kozarcev (36 kozarcev), 1 vrst in 1 steklenica, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 11298-6

Perzijski preprogi, ena svilena, druga volnena, vsaka 3 kvadrat. metre, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 11278-6

Rolleflex fotoaparati, 6x9, Zeiss-objektiv, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 11287-6

»Florida« krema poročila s prijateljimi in hemoji Van brani in nepravilno polt. Pri senčenju V se obravnava »Florida« krema pog in opeklin, pri tem pa doseže krasno zagorelo polt. Izdelek »karna Mr. Bahovec, Ljubljana. 288-6

Novi zaboji so stalno napredaj v glavni zalogi na Vidovdanski cesti 6. 11039-6

Kupin Plačamo zelo dobro za stare bežičke, bežičke-guma, motorna kolesa Gasogener. Merkur, Puharijeva 6. 11293-7

Blagajno registrirano, kupim. Ponudbe z navedbo zneske in cene na ogl. odd. Jutra pod »Trgovina«. 11014-6

Kupim doze od Mama-mleka in steklenice vseh vrst po najboljši ceni. B. Guštin, Vodniakov trg 2. 11121-7

Lokali

Skladišče-prostor za shrambo nerabljene avtomobila in nekaj drugih predmetov, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kjerkolik«. 11192-19

Soba odda 2 opremljeni sobi, vezani, s posebnim shodom in souporabo kopalnice, brez kuhinje, oddam takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dve sobie«. 11295-25

Opremljeno sobo, strogo separirano, oddam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 10280-23

Sobe isce Opremljeno sobo z uporabo kopalnice iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Domače«. 11298-24

Sadje Ribes se oddaja. Vprašati Langusova ul. 21. 11283-34

Kolesa Damsko kolo v odličnem stanju, z dobri gumi, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod: »Plačam dobro«. 11022-11

Več trikotjev nekaj zabijanih, nekaj novih, različne velikosti, zelo udobno, nepredaj. Suštaršč. meh. delavnica. Bleiweisova 13 (Fogovec, levo dvorišče). 11294-11

Otroško kolo ali trikotkel kupim. Pirc. Ljubljana, Medvedova 8. 11193-7

Stroji Dva motorja 125 in 350 ccm, najboljša znamke, v odličnem stanju, poceni napredaj. Suštaršč. mehanična delavnica, Bleiweisova 13. 11215-29

Pri nekem samoupravnem zavodu v Ljubljani se odda službeno mesto prevajalke in tolmačinja italijanskega jezika

Zahteva se popolno znanje italijanskega jezika v govoru in pisavi. — Prednost imajo one, ki so večje steno-grafije in strojeplisja. Starost največ do 40 let. Prošnje, katerim je priložiti vsa potrebna dokazila (o rojstvu, pristojnosti in študijah), je vložiti do dne 10. julija t. l. na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Italijansčina«.

Živali

Kupim mladega psi-volčjaka. Poizvedbi pri Bergman Josip, Poljanska c. 85. 11281-27

Izgubljeno Denarnica z manjšo vsoto denarja se je našla. Dobi se v ogl. odd. Jutra. 11289-24

Pridelki Seno, prvotno, konjsko, kupim, tudi zamenjam za stavbni material. A. Sušnik, Zaloška cesta 21. 11291-33

SUHE GOBE cupujem po najvišjih dnevnih cenah

M. Geršak, LJUBLJANA, Prečna ulica števil. 4

Razno »Čistimadež« »Smaccharore« se je za čiščenje oblek izkazal za najboljšo sredstvo. Ker čisti hitro, temeljito in ne pušča krogov. Zahtevajte v vseh trgovinah in drogerijah. Navodilo uporabe je na steklenici. Glavna zaloga »PETRO-poceni napredaj. Suštaršč. mehanična delavnica, Bleiweisova 13. 11215-29

Un forte drama che vi commuoverà Pretresljiva drama

La voce del sangue GLAS KRVI

Premiato alla XI Mostra Cinematografica di Venezia — Film nagradjen na XI. beneški filmski razstavi

Con — Igrajo: ROBI RAPP LEOPOLD BIBERTI PETRA MARIN

Regia di EDMUND HEMBERGER

Produzione - Produkcija: Gotthard Film

Esclusività - Izposojevanje: Lux-Film

OGGI - DANES AL CIMENA - V KINU

OGLARIEVA ANTONICA

RISBE ROMANOV BESEDILO - JURY JUGOMUR

Tedaj je nenadoma pridiral iz gozda ves upeljan in prestrašen starejši lovec. Komaj je lovil sapo, vrtil z očmi in z roko kazal nekam v gozd. »Kaj se je zgodilo, za božjo voljo?« so silili vanj, on pa je samo lovil sapo, poskušal govoriti, pa ni mogel. Le neprestano je kazal z roko med drevje. Ko si je toliko opomogel, da je lahko govoril, je jel pripovedovati.

Inserirajte v »Jutru«!

EMILIO SALGARI KRALJICA KARIBOV PUSTOLOVSKI ROMAN

»Ne, kapitan! Ne smete se ganiti iz postelje!« je zdaj rekel Carmaux, ki je bil pravkar stopil v sobo. »Prej se vam morajo zaceliti rane. Hud sunek so vam zadali, tik nad srcem! Da ni ostrina zadela ob rebro, bi vas bila predrla!« »Rana torej ni baš huda!« se je nasmehnil Ventimiljski. »Nu da, čež kaj tednov se boste spet lahko bojevali!« »Kaj praviš? Čež kaj tednov?« »Da, kajti nekoliko niže je druga luknja, ki vas bo še bolj skelela! A pomirite se, pošteno ste plačali, kar ste dobili. Spodaj pred hišnim vhodom leže trije mrtvi in dva ranjenca!« »Kaj pa vi?« »Podrli smo jih pol ducata, sami pa odnesli le nekaj prask! Hoteli smo vam utreti pot, ker smo mislili, da greste za nami. Potem pa so nam španci odrezali umik, da bi vas osamili!« »In kako ste zvedeli, da sem tu?«

»To vrlo dekle nas je opozorilo!« »Ali je naš položaj resen?« »Obkoljeni smo, kapitan! V tej temi ne morem dognati, koliko je sovražnikov, vem pa, da so v premoči!« »Najbolj se je bati tega,« je rekla Indijanka, »da ne bi španci vdrli semkaj po skrivnem hodniku!« »Gromska strela!« je vzkliknil Carmaux. »Ako nas napadejo z obeh strani, se pač ne bomo mogli dolgo držati! Toda če nas bo nadporočnik Morgan zaman pričakoval na ladji, bo ostavo poslal na kopno močan oddelek, da nas poišče!« »Gospod,« je rekla Jara, »tu je kraj, kjer se lahko dolgo upirate!« »V kleti?« je vprašal Carmaux. »Ne, v stolpiču!« »Hudimana! Tedaj smo rešeni! Ako je stolp dovolj visok, se od onod lahko z znamenji sporazumemo s posadko »Folgora!«

4. POGlavJE
Oblegani v stolpu

Pet minut po tem so zvesti tovariši na rokah prenesli gusarja v stolp Ribeirove hiše. Tudi Jara je šla za njimi, čeprav je je Carmaux nujno prosil, naj se ne izpostavlja nevarnostim oblege. Stolpič ni bil niti kdo ve kako visok niti zelo odopen. Imel je dva okrogla, z lahko lesenico spojena prostora, ki sta ležala drug na drugim. V gornji prostor je vodila pot skozi loputnico. V tem podstrešnem prostoru je bil Carmaux po-

ložil kapitana na staro, škripavo posteljo, ki ni več služila svojemu namenu. Nato je stopil k okencu, od koder je bil razgled po morju, in skoraj zavriskal, ko je zagledal luči na »Folgoru«. »Kapitan, od tod lahko imenitno dajemo ladji znamenja!... Pazite se, španjski senjorji, mnogo pregrevlav boste imeli z nami!« »Če razbijemo stopnice,« je menil Stiller, »lahko z drvmi tu zgoraj prekrasno zakurimo!« »Zažite jih torej trikrat v presledkih po pet minut!« je rekel gusar. »Potem bo Morgan vedel, da smo v nevarnosti in potrebujemo pomoč! A šele ko ste stemi!« Zdajci se je vzdignil s ceste neznanjski trušč. »To so španci!« je zaklical Moko, ki je stal pri oknu. »S tramovi butajo v hišna vrata! A ta so okovana!« »Naša trdnjava bi bila izvrstna, ko bi imeli kaj živil!« je vzdihnil Carmaux. »Takov vam jih prinesem!« se je oglašila mlada Indijanka. Jadrno je stekla s Carmauxom v klet, kjer je bila jedilna shramba. Tam je napolnila vrečo z raznimi jedili, med tem ko se je flibuster ogledoval po stожalih za steklenke. »Don Ribeira bi utegnil imeti dobro malago,« je dejal. »Našemu kapitanu bi se prilagla!« Razen tega je napolnil dve vedri z vodo. Ze sta hotela spet odhiteti na vrh, ko sta začela zunaj na hodniku korake. Preden sta utegnala smukniti skozi ozka vrata, za katerimi ju je čakal prijatelj oglar — črnc Moko — ju je ustavil vojak. »Stojta!« je kriknil. »Če ne, ustrelim!« Strel je počil. Svinčenka je predrla eno izmed veder, ki jo je nesel Carmaux. Voda je brizgnila po tleh. A v tem se mu je posrečilo zaloputniti vrata, zaradi česar je jel vojak srdito preklinjati. »Zabarikadirajmo se!« je vzkliknil črnc. V spodnjem prostoru je stalo precej starega pohištva: velikanska jedilna omara, več težkih predalnikov in nekaj naslanjačev. V dveh minutah so jih zrinili pred vrata. Vse je kazalo, da se je bilo med tem zbralo na hodniku mnogo vojakov. »Odprite! Ali pa začnem streljati!« je zarjovel osoren glas. Udarci kopit ob vrata so dali ukaz pouduarek. »Nikar tako burno, gospod!« je znotraj zaklical Carmaux. »Potrpiljenje je božja mast!« »Vdajte se!« »Kaj bi bil človek tako neučakan?« »Za čenče ni časa!« »Mi ga imamo na prebitek!« je rekel Carmaux. »Poveljniki mesta obljubljajo, da vam podari življenje — z enim pogojem!« »Aha! Pogoje postavljate!« »Predajte nam svojo ladjo!« je zavpil častnik. »Dragi gospod, pozabili ste, da je naš otok daleč od tod in da ne znamo hoditi po morju kakor sveti Peter!« »Damo vam majhno jadrnico!« »V tej bi bilo prenerodno! Rajši se vrnemo s »Folgorom!«